

บทบาทของรัฐในการส่งเสริมอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทย พ.ศ. 2530 - 2537

นายจรัส ทองเกษม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-636-736-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I17375381

STATE'S CONTRIBUTION ROLES IN THAI MOVIE INDUSTRIES

Mr.Charan Thongkasem

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement

for the Degree of Master of Arts

Department of Mass communication

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1996

ISBN 974-636-736-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์ บทบาทของรัฐในการส่งเสริมภาพยนตร์ไทย พ.ศ. 2530 - 2537

โดย นายจรัล ทองเกษม

ภาควิชา การสื่อสารมวลชน

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย ศิริกายะ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. นันทวัน สุชาติ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย ศิริกายะ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชวัญเรือน กิติวัฒน์)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

จรัล ทองเกษม : บทบาทของรัฐในการส่งเสริมภาพยนตร์ไทย พ.ศ. 2530-2537

(STATE'S CONTRIBUTION ROLES IN THAI MOVIES INDUSTRIES)

อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.ศิริชัย ศิริกายะ, 94 หน้า. ISBN 974-636-736-6.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาว่าองค์กรของรัฐมีบทบาทในการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทย และเพื่อศึกษาทั่วโลก และเครื่องมือของรัฐที่มีผลต่อวงการภาพยนตร์ไทย สำหรับเสนอแนะเป็นแนวทางการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาภาพยนตร์ไทยอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ผลการวิจัยปรากฏว่า พระราชบัญญัติภาพยนตร์ พุทธศักราช 2473 เป็นเครื่องมือของรัฐที่ล้าสมัย ไม่เหมาะสมกับสภาวะการณปัจจุบัน ที่กิจการภาพยนตร์ได้พัฒนาการทางด้านเทคโนโลยี และมีบทบาทสูงในสังคมข่าวสาร สมควรได้รับการแก้ไขปรับปรุงให้เป็นประโยชน์ในกิจการส่งเสริมอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ยังพบว่า ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการส่งเสริมอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทย พ.ศ. 2533 เป็นกลไกและเครื่องมือของรัฐที่อำนวยความสะดวกให้องค์กรของรัฐที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาอุตสาหกรรมภาพยนตร์เป็นอย่างดี แต่อย่างไรก็ดี ระเบียบดังกล่าวมีจุดอ่อนตรงที่กำหนดให้คณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการส่งเสริมอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทย" เรียกโดยย่อว่า "กสภ." ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน ซึ่งคณะกรรมการชุดดังกล่าวนี้ ต้องได้รับการแต่งตั้งจากนายกรัฐมนตรี ดังนั้น เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงคณะรัฐมนตรีเมื่อไร คณะกรรมการส่งเสริมอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทย หรือ กสภ. ต้องถูกเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ทำให้การดำเนินงานต้องหยุดชะงักไม่ต่อเนื่องกันอยู่เสมอ ถือว่าเป็นอุปสรรคในขณะเดียวกันด้วย

สำหรับข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขแนวทางสำคัญ รัฐบาลควรกำหนดนโยบายภาพยนตร์ให้ชัดเจนและควรจัดให้มีหน่วยงาน หรือสำนักงานรับผิดชอบอย่างอิสระเป็นการเฉพาะ ไม่สมควรให้ขึ้นอยู่กับสำนักนายกรัฐมนตรี มิฉะนั้นจะเป็นอุปสรรคต่อการวางแผน และการดำเนินงานพัฒนาอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทย

ภาควิชา การสื่อสารมวลชน
สาขาวิชา การสื่อสารมวลชน
ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

##C650439 : MAJOR MASS COMMUNICATION

KEY WORD : THAI MOVIE/INDUSTRY

CHARAN THONGKASEM : STATE'S CONTRIBUTION ROLES IN THAI MOVIES INDUSTRIES. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF.SIRICHAIR SIRIKAYA, Ph.D., 94 PP. ISBN 974-636-736-6.

The main purpose of the study is to find out how the roles of the state's organization played in promotion and development of the Thai movie industry and how the state's mechanizing and policies affected the movie industry so that recommendations and guidelines formulated from the study could be created for more effective promotion and development of the Thai movie accordingly.

The finding of the study indicated that the Thai Movie Industry Promotion Committee, appointed by the Prime Minister, is one of the good organizations of the Government in facilitating the public agencies for the promotion and development of the Thai movie industry. But the weak point of the mentioned Committee is still existed due to the fact that it is chaired by the Prime Minister or the Minister who is delegated by the Prime Minister each Government. When the Government has been changed and the members of the Committee have been dissolved automatically. This would result in delaying the activities approved by the previous Government and leading towards obstacles for the further actions.

Regarding recommendations, it is suggested that the Government should formulate the effective policies for the promotion of the Thai movie industry and assign the independent body to be responsible for the matter rather than being attached to the Office of the Prime Minister so that the unforeseeable circumstances for planning and promotion can be eliminated accordingly.

ภาควิชา.....การสื่อสารมวลชน

สาขาวิชา.....การสื่อสารมวลชน

ปีการศึกษา.....2539

ลายมือชื่อนิติ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงด้วยดี ด้วยความกรุณาและช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ศิริกาเย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำและแนวความคิดในการวิจัย รวมทั้งรองศาสตราจารย์ ดร.นันทวัน สุชาโต ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขวัญเรือน กิติวัฒน์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ ตลอดจนคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาการให้ตลอดการศึกษา ณ สถาบันแห่งนี้

อนึ่ง ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณพัลลภ เหมือนศิริ เพื่อนนักศึกษาที่คอยห่วงใยหาข้อมูลเพิ่มเติมให้คุณจินตนา อุ่นพวก เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ที่ได้ช่วยพิมพ์และพิสูจน์ตัวอักษร ตลอดจนเจ้าหน้าที่ห้องสมุดคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน

จรัล ทองเกษม
พฤษภาคม 2540

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย	
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	
กิตติกรรมประกาศ	
สารบัญตาราง	
บทที่	
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
- ปัญหานำวิจัย	10
- วัตถุประสงค์ของการวิจัย	10
- ขอบเขตของการวิจัย	11
- ข้อสันนิษฐาน	11
- นิยามศัพท์	11
- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
- แนวคิดการวิเคราะห์ในรูปแบบ SWOT	13
- แนวคิดทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ว่าด้วยการแทรกแซงของรัฐ	13
- แนวคิดอุตสาหกรรมภาพยนตร์	16
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	17
- บทบาทของรัฐในการส่งเสริมอุตสาหกรรมภาพยนตร์จากต่างประเทศ	
- ประเทศฝรั่งเศส	18
- ประเทศเยอรมัน	31
- ประเทศเกาหลี	40
3. ระเบียบวิธีวิจัย	43
- แหล่งข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล	43
- การวิเคราะห์ข้อมูล	46
- การนำเสนอข้อมูล	47
4. วิเคราะห์องค์การของรัฐในการส่งเสริมอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทย	48
- การวิเคราะห์สถานการณ์	48
- คณะกรรมการส่งเสริมอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทย	50
- องค์ประกอบคณะกรรมการส่งเสริมอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทย	51
- อำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการส่งเสริมอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทย	57

- เปรียบเทียบการดำเนินงานกรมการส่งเสริมอุตสาหกรรมภาพยนตร์ประเทศฝรั่งเศส เยอรมัน เกาหลีและไทย	75
- การวิเคราะห์การส่งเสริมอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยในรูปแบบ SWOT	82
- การแทรกแซงของรัฐเพื่อสนับสนุนกลยุทธ์การส่งเสริมพัฒนาอุตสาหกรรม- ภาพยนตร์ไทย	86
5. สรุปอภิปรายผลและเสนอแนะ	88
- ความพยายามของรัฐในการส่งเสริมอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทย	88
- บทบาทของคณะกรรมการส่งเสริมอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทย	89
- ข้อเสนอแนะ	92
- ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต	94
รายการอ้างอิง	
ประวัติผู้เขียน	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	แสดงสถิติ ภาพยนตร์ที่ขอรับการตรวจสอบพิจารณา พ.ศ.2530-2537	5
ตารางที่ 2	แสดงปริมาณภาพยนตร์ไทยและต่างประเทศ ปี พ.ศ.2536	6
ตารางที่ 3	แสดงสถิติภาพยนตร์ที่ฉายในประเทศตลอดปี พ.ศ. 2537	6
ตารางที่ 4	แสดงปริมาณการผลิตภาพยนตร์ที่ได้รับการรับรองและช่วยเหลือเงินอุดหนุน	28
ตารางที่ 5	แสดงภาพยนตร์คุณภาพดีเด่นระหว่าง พ.ศ.2529-2535	30
ตารางที่ 6	แสดงสถิติการเข้าประชุมคณะกรรมการส่งเสริมอุตสาหกรรม- ภาพยนตร์ไทย พ.ศ.2537 ..	67
ตารางที่ 7	แสดงเปรียบเทียบการดำเนินงานส่งเสริมอุตสาหกรรมภาพยนตร์ ประเทศฝรั่งเศส เยอรมัน เกาหลี และไทย	76
ตารางที่ 8	แสดงกลยุทธ์ในการส่งเสริมพัฒนาอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยในรูปของ SWOT	83

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย